

EDUSKUNNAN VASTAUS 50/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raha-automaattiavustuksista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi raha-automaattiavustuksista annetun lain muuttamisesta (HE 11/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 5/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

raha-automaattiavustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan raha-automaattiavustuksista annetun lain (1056/2001) 2 §:n 1 kohta ja 43 §, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 kohta laissa 576/2011,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 5 ja 6 §, 7 §:n 2 momentti ja 4 momentin 3 kohta, 8 §, 9 §:n 4 ja 5 momentti, 10 §, 11 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n johdantokappale, 18 §:n 2 momentti, 19, 21, 22 ja 24 §, 25 §:n johdantokappale ja 1 kohta, 27 §:n 3 kohta, 33 §:n 1 momentti, 35 ja 36 §, 37 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 38 §:n 1 momentin johdantokappale, 39—42, 44 ja 45 § sekä

lisätään 18 §:ään uusi 3 ja 4 momentti ja 31 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä arpajaislain (1047/2001) 13 §:ssä tarkoitetun Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta avustuksia (*raha-automaattiavustukset*) oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

4 §

Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustus voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, jos:

3) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien taikka hakijaan taloudellisesti tai toiminnallisesti kiinteässä yhteydessä olevien yhteisöjen tai säätiöiden käyt-

tettävissä olevat varat ja avustettavasta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;

4) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä avustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen laatu ja laajuus taikka avustuksen hakijan muun toiminnan laatu ja tuloksellisuus huomioon ottaen;

5 §

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan kirjallisesti Raha-automaattiyhdistykseltä.

Raha-automaattiyhdistyksen tulee tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea avustusta ja hakemismenettelystä sekä antaa tietoja avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja avustuksen ehdoista.

Avustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa Raha-automaattiyhdistykselle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita tarvitaan hakemuksen ratkaisemiseksi.

Avustusten hakuajoista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

6 §

Avustusten myöntämisestä päättäminen

Raha-automaattiyhdistys valmistelee ehdotuksen avustusten myöntämiseksi (*avustusehdotus*). Avustusehdotukseen tulee liittää hakija-kohtainen avustussuunnitelma.

Avustusehdotus ja avustussuunnitelma annetaan sosiaali- ja terveysministeriölle, joka päättää avustusten myöntämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo Raha-automaattiyhdistyksen avustusehdotuksen ja avustussuunnitelman valmistelumenettelyä.

Avustusehdotuksen antamisen määräajoista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

7 §

Avustuspäätös

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee käydä ilmi ainakin avustuksen saaja, riittävästi yksilöity käyttötarkoitus ja määrä.

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee tarvittaessa lisäksi käydä ilmi:

3) avustussuunnitelma.

8 §

Avustuksen maksaminen

Raha-automaattiyhdistys maksaa toiminta-avustukset kultakin vuosineljännekseltä vuosittain neljänä yhtä suurena eränä aikaisintaan helmikuussa, toukokuussa, elokuussa ja marraskuussa, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Raha-automaattiyhdistys maksaa erityisavustukset kulujen ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruudessa erissä kuin se katsoo avustuksia tarvittavan avustuspäätöksen mukaisesti hyväksyttäviin kuluihin. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen myönnetyn erityisavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että Raha-automaattiyhdistys on hyväksynyt rakennus- tai hankintasuunnitelman sekä selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen ja käyttökulujen rahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suunnittelukuluihin. Jos myönnetty kohdennettu toiminta-avustus tai muu erityisavustus poikkeaa määrältään olennaisesti haetusta avustuksesta, on avustuksen maksamisen ehtona, että Raha-automaattiyhdistys on hyväksynyt hakijalta saadun uuden talousarvion ja tarkennetun toteuttamis- tai toimintasuunnitelman.

Avustuksen saajan tulee antaa Raha-automaattiyhdistykselle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo Raha-automaattiyhdistystä avustusten maksamistehtävässä.

9 §

Avustuksen käyttö

Edellä 3 momentissa tarkoitettu avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika on kuitenkin 20 vuotta avustuksen myöntämisestä, jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusrakennukseen.

Investointiavustuksen saaja voi 3 ja 4 momentissa säädetyn estämättä antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta muun kuin saajan järjestettäväksi taikka vuokrata tilat, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista.

10 §

Avustuksen saajan tiedonantovelvollisuus

Avustuksen saajan tulee antaa Raha-automaattiyhdistykselle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Raha-automaattiyhdistykselle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta ja muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

11 §

Hyväksyttävät kulut

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista,

raha-automaattiavustus voi yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustusosuuden suuruinen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

13 §

Kohdennettu toiminta-avustus

Kohdennettua toiminta-avustusta saadaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin vähennettynä toiminnan tuotoilla.

Kun kurssi-, loma- tai muuhun vastaavaan toimintaan myönnettyä avustusta käytetään majoitukseen, täysihoittoon tai vastaavaan ylläpitoon, kuluina hyväksytään enintään asianomaisen toimintayksikön tavanomaista vuorokausiveloitusta vastaava määrä.

14 §

Eriyisavustus

Eriyisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin kuluihin vähennettynä hankkeen tuotoilla.

15 §

Asiakkaiden valinta

Jos avustusta koskevassa avustuspäätöksessä tai siihen liitettyssä erityisehdossa edellytetään asiakkaiden valintaa hakemusten perusteella, tulee avustuksen saajan:

18 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetyllä tavalla.

Jos raha-automaattiavustuksia on käytetty suoriteperusteisesti tilikauden aikana vähintään 50 000 euroa, on avustuksen saajan lisäksi toimi-

tettava Raha-automaattiyhdistykselle tilintarkastajan raportti raha-automaattivustusten käytöstä tilikauden aikana.

Tilintarkastajan raportin muodosta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

19 §

Selvitys avustuksen käytöstä

Avustuksen saajan on seuraavan vuoden huh-tikuun loppuun mennessä tehtävä Raha-automaattiyhdistykselle kultakin vuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä tilinpäätös, toimintakertomus tai kertomus toiminnasta, tilintarkastuskertomus, toiminnantarkastuskertomus, tuloksellisuutta koskevat selvitykset sekä muut tarpeelliset selvitykset.

Avustuksen saajan on liitettävä selvitykseen avustuksen saajasta ja sen määräysvallassa olevista yhteisöistä ja säätiöistä laadittu konsernitilinpäätös tai vastaavat tiedot sisältävä laskelma. Avustuksen saajan on lisäksi liitettävä selvitykseen tiedot avustuksensaajaan taloudellisesti tai toiminnallisesti kiinteässä yhteydessä olevista yhteisöistä ja säätiöistä.

21 §

Raha-automaattiyhdistyksen valvontatehtävä

Raha-automaattiyhdistyksen on huolehdittava avustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Raha-automaattiyhdistyksen on sopivalla tavalla seurattava myönnettyjen avustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä niiden vaikutuksia kilpailuun ja eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden muita vaikutuksia. Raha-automaattiyhdistyksen on määrajoin arvioitava avustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo Raha-automaattiyhdistystä avustusten käytön valvontatehtävässä.

Raha-automaattiyhdistyksen tulee vuosittain toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi kertomus avustusten käytön valvonnasta ja seuraavaa vuotta koskeva valvontasuunnitelma. Valvontakertomuksen ja valvontasuunnitelman antamisen määräajoista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

22 §

Tarkastusoikeus

Raha-automaattiyhdistyksellä on oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia, avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusoikeus sisältää myös avustuksen saajan hallinnon ja muun kuin avustetun toiminnan tai hankkeen tarkastuksen. Jos avustus on myönnetty 4 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen, Raha-automaattiyhdistyksellä on oikeus tarvittaessa tarkastaa avustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan taloutta tai toimintaa. Tässä momentissa tarkoitettu tarkastusoikeus on myös sosiaali- ja terveysministeriöllä. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Raha-automaattiyhdistys voi erityisestä syystä valtuuttaa ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ulkopuolinen asiantuntija voi Raha-automaattiyhdistyksen pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuu-

ta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä.

24 §

Virka-apu

Raha-automaattiyhdistyksellä on oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua tässä laissa tarkoitettujen valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamisessa.

25 §

Maksatuksen keskeytys

Raha-automaattiyhdistys voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen keskeyttäväksi, jos:

1) on perusteltua aihetta epäillä, että avustuksen saaja on menetellyt 8 §:n 3 momentin taikka 9 tai 10 §:n vastaisesti;

27 §

Velvollisuus avustuksen takaisinperintään

Sosiaali- ja terveysministeriön on päätöksellään määrättävä avustuksen maksaminen lopettavaksi sekä jo maksettu avustus takaisin perittäväksi, jos avustuksen saaja on:

3) antanut Raha-automaattiyhdistykselle tai viranomaiselle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; taikka

31 §

Kohtuullistaminen

Avustuksen palauttamisen tai takaisinperintään kohtuullistamista koskeva avustuksen saa-

jan hakemus tehdään Raha-automaattiyhdistykselle.

33 §

Takaisinperinnän määräaika

Päätös avustuksen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperinnästä on tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun Raha-automaattiyhdistyksen tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla avustuksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka avustuksen takaisinperintään voidaan ryhtyä.

35 §

Kuittaus

Palautettava tai takaisin perittävä määrä korokkeen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle avustuksen saajalle maksettavasta muusta raha-automaattivastuksesta.

36 §

Avustusehtojen muuttaminen ja avustuksen siirto

Raha-automaattiyhdistys voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä tehdä avustuspäätökseen vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Raha-automaattiyhdistys voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä siirtää myönnetyn avustuksen toiselle tämän lain edellytykset täyttävälle yleishyödylliselle oikeuskelteiselle yhteisölle tai säätiölle käytettäväksi samaan tarkoitukseen. Edellytyksenä avustuksen siirtämiselle on, että avustuksen vastaanottaja on sitoutunut vastaamaan alkuperäisistä avustusehdoista.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo Raha-automaattiyhdistystä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä.

37 §

Tietojensaanti viranomaiselta

Raha-automaattiyhdistyksen oikeuteen saada tietoja viranomaiselta sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Raha-automaattiyhdistyksellä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja:

38 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, Raha-automaattiyhdistyksellä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja:

39 §

Tiedoksianto

Raha-automaattiyhdistyksen tehtävänä on antaa tiedoksi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös.

40 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun sosiaali- ja terveysministeriön tai Raha-automaattiyhdistyksen päätökseen saa vaatia oikaisua sosiaali- ja terveysministeriöltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta. Muutosta saa hakea vain laillisuusperusteella.

41 §

Täytäntöönpano

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Edellä 27 ja 28 §:ssä tarkoitettussa asiassa oikaisuvaatimuksesta annettu päätös voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetyssä järjestyksessä.

42 §

Raha-automaattiyhdistyksen kuuleminen

Sosiaali- ja terveysministeriö tekee 27, 28, 31, 35 ja 40 §:ssä tarkoitettut päätökset kuuluttuaan Raha-automaattiyhdistystä.

44 §

Virkavastuu

Raha-automaattiyhdistyksen toimi- ja luottamushenkilöihin sovelletaan valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän käsitellessään tässä laissa tarkoitettuja asioita.

45 §

Ohjaus- ja valvontatehtävien kustannusten korvaaminen

Raha-automaattiyhdistyksen on korvattava valtiolle 6 §:n 3 momentissa, 8 §:n 4 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 36 §:n 3 momentissa säädetyistä ohjaus- ja valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2014 tai sen jälkeen myönnettäviin raha-automaattiavustuksiin.

Ennen 1 päivää tammikuuta 2014 myönnettäviin avustuksiin sovelletaan tämän lain 9 §:n 4 ja

5 momenttia sekä 31 ja 36 §:ää. Muilta osin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 2013
